

І. В. Венедіктова
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
Харківського національного університету
ім. В. Н. Каразіна

УДК 347.122

РОЛЬ ІНТЕРЕСУ В ПОДІЛІ ПРАВА НА ПРИВАТНЕ І ПУБЛІЧНЕ

Розглянуто юридичну категорію “інтерес” в якості критерію поділу права на приватне і публічне. Прослідковано гносеологію наукових поглядів стосовно цього питання. Зроблені висновки щодо співвідношення парних понять “приватне і публічне право” та “приватний і публічний інтерес”.

Ключові слова: охоронюваний законом інтерес, приватне право, публічне право, приватний інтерес, публічний інтерес.

Співвідношення права та інтересу, їх взаємозалежність і взаємообумовленість звертають на себе увагу в ракурсі врахувань наявності двох аспектів: “різномірності соціальних інтересів” (інтереси особи, колективу, класу, суспільства, держави; економічні, політичні та інші інтереси) і “різномірності” самого права (різні його норми, галузі; об’єктивне і суб’єктивне право тощо). Тому, говорячи про взаємодію права й інтересів, треба завжди мати на увазі якісну неоднорідність і складність розглядуваних явищ” [1, с. 26]. Право виступає, за висловом Р. Гукасяна, “універсальним компромісним засобом”, яке дозволяє реалізацію і гарантує захист існуючих інтересів, знаходить баланс між публічними і приватними інтересами, у визначених випадках застосовує державно-владний вплив на суспільні відносини, доводить його атрибутивність ефективному поєднанню особистого і суспільного в державі [1, с. 214].

Метою цієї статті є визначення ролі інтересу як юридичної категорії в поділі права на публічне і приватне і, відповідно, викристалізування публічних інтересів і приватних інтересів. Категоріальним питанням охоронюваного законом інтересу займалися такі вчені, як Ю. С. Гамбаров, І. А. Покровський, Є. В. Пассек, В. П. Грибанов, В. К. Попов, С. М. Братусь, М. В. Вітрук, Р. Є. Гукасян, М. Д. Єгоров, О. С. Йоффе, О. О. Красавчиков, М. І. Барінов, М. І. Матузов, В. О. Рясенцев, О. В. Малько, Є. В. Вавілін, Р. О. Стефанчук, О. М. Вінник, С. В. Михайлов, І. А. Бірюков, О. В. Власова, Ф. О. Богатирьов.

Різномірність прояву інтересів, одночасна їх детермінація в різних галузях одними і тими ж суб’єктами або реалізація спільних інтересів з ідентичним змістом, але різними суб’єктами, ускладнює розуміння правової природи інтересу і створює передумови ототожнення інтересів і права. Інтерес в правовій площині не є рівним і це відбивається в суперечливості, багатоаспектності і неможливості привести ці інтереси до єдиного знаменника — зробити їх таким же “універсальним компромісним засобом”, як право. Крім того, інтерес знаходиться в “жорсткій зв’язці” із правом (як об’єктивно і нормативно вираженим явищем) і в цей же час є максимально близьким до потреб суб’єктів соціальних відносин. Його справді можна назвати “діалектично необхідною ланкою, обумовленою межею переходу від соціального управління до більш специфічної системи правового регулювання” [2,

с. 17]. Таким чином, інтереси як правова категорія здатні корелювати механізм правового регулювання, бути чинником появи, зміни, припинення правовідносин, зміни правового статусу їх суб'єктів. Саме інтереси програмують правове регулювання і знаходять (підбирають) необхідні юридичні засоби правового впливу. Крім того, інтерес певною мірою “всюдисущий”, він є дуже багатограним явищем, “яке може міститися як в “букві”, так і в “душі” права, може бути відбито в ньому і просто відповідати йому” [1, с. 142].

Правова сфера є сферою соціального життя, що складається із сукупності нестабільних соціальних систем. Ця нестабільність дає імпульс динамічності всьому, що з нею стикається: праву, правовідносинам, правосвідомості, правовій культурі, правовій системі в цілому. Тому, дійсно закон, як об'єктивне нормативно виражене право, не здатен охопити все і передбачити своїм врегулюванням всі аспекти людського життя. Дослідження правової сфери через категорію інтересу, його сутність, роль, поняття, структуру, систему, без сумніву, означає розширення горизонтів, збагачення вже існуючих методологічних підходів, пов'язаних з розумінням потенціалу права як соціального регулятора. Інтерес здатен опосередковувати “нормативну природу права і погрішності імперативів правового регулювання, будучи індикатором придатності поведінки індивідів до всіх факторів, обумовлених дією права в суспільстві” [2, с. 385]. Саме по собі право також здатне виробляти інтереси, реагуючи на виклики реального життя. І в цьому сенсі інтереси як юридична категорія продовжують виконувати завдання права, — вони також регулюють суспільні відносини, але вже на іншому, більш тонкому, аморфному, рівні. Інтереси страхують від неефективності дії права або від його “недії” в тих чи інших ситуаціях, і таким чином, вони доносять конкретно бажане благо до конкретної особи, навіть тоді, коли право таких можливостей не надає.

Вітчизняне законодавство не відрізняється чіткістю застосування юридичної термінології стосовно інтересів: в Конституції України, Цивільному кодексі України і ряді інших нормативних актів вживається термін “інтерес”, в Кримінальному кодексі України йдеться про “правоохоронювані інтереси”, в процесуальних кодексах — про “законні інтереси” та “охоронювані законом інтереси”. Крім термінологічної невизначеності існують й інші проблеми: часом неможливо зрозуміти, яке значення було вкладено законодавцем в термін “інтерес”; іноді інтереси просто ототожнюються із суб'єктивними правами, замінюючи один одного; буває й інша ситуація, коли інтереси і суб'єктивні права протиставляються одне одному — законодавець застосовує розділовий сполучник “права або інтереси”. Все це вносить дисбаланс в чіткість юридичних конструкцій, змінює смисл понять, міняє орієнтири в юридичних засобах захисту і в кінцевому результаті знижує ефективність правового регулювання в цілому.

Хоча законодавчого визначення поняття “законний інтерес” немає, існує судове тлумачення поняття “охоронюваний законом інтерес”, надане Конституційним Судом України у справі щодо офіційного тлумачення окремих положень частини першої ст. 4 Цивільного процесуального кодексу України від 1 грудня 2004 року [3]. З впевненістю можна сказати, що це є прикладом судової нормотворчості, за мету якої ставиться заповнення прогалин та усунення суперечностей в чинному законодавстві. Складаючись з таких елементів, як з'ясування (тлумачення “для себе”) та роз'яснення (тлумачення “для інших”), рішення Конституційного Суду України (далі — КСУ) спрямоване на однакове розуміння і застосування правових норм всіма суб'єктами права. Такий різновид тлумачення лише встановлює зміст і сферу дії норми права, а не нову норму. За загальним правилом, тлумачення нормативно-правового акту не має самостійного значення у відриві від дії цього акту (в даному випадку ч. 1 ст. 4 ЦПК України) та існує до тих пір і в такому ж

режимі, що і сам нормативний акт: якщо змінюється або підлягає скасуванню норма, те ж саме відбувається і з нормативним тлумаченням. Оскільки суб'єктом тлумачення — інтерпретатором виступає КСУ, його роз'яснення є легальним та загальнообов'язковим до застосування щодо вживання поняття “охоронюваний законом інтерес” в ч. 1 ст. 4 ЦПК України та інших законах України у логічно-смісловому зв'язку з поняттям “право”. Отже, можна зробити висновок, що в законодавстві про інтереси йдеться саме як про охоронювані законом інтереси. За цим рішенням, інтересом є прагнення до користування конкретним матеріальним та/або нематеріальним благом як зумовлений загальним змістом об'єктивного права і прямо не опосередкований у суб'єктивному праві простий легітимний дозвіл, що є самостійним об'єктом судового захисту та інших засобів правової охорони з метою задоволення індивідуальних і колективних потреб, які не суперечать Конституції і законом України, суспільним інтересам, справедливості, добросовісності, розумності та іншим загальноправовим засадам.

Охоронювані законом інтереси (цитуючи рішення Конституційного Суду України) регулюють ту сферу відносин, заглиблення в яку для суб'єктивного права законодавець вважає неможливим або недоцільним [3, с. 11]. Проявляючись власне в правовій сфері, інтерес стає визнаним правом, в певній мірі ним гарантованим, забезпеченим і охоронюваним. “Частіше за все для цього використовуються норми-цілі і норми-принципи, правові презумпції, норми-пріоритети. Але і позаправові прояви інтересу вельми помітні та значущі для всієї правової сфери” [4, с. 4]. Це вказує на складність застосування цієї категорії, але “тим стрункіше і послідовніше повинна бути концепція їх здійснення, що лежить в основі відповідного напрямку правової політики” [1, с. 260].

Право породжує інтереси, їх регулює, а інтереси, в свою чергу, породжують право, в тому числі в ступені проявів юридичних засобів гарантії здійснення і охорони. На реалізацію інтересів великий вплив здійснює їх правова сутність: який саме інтерес поставлений — приватний чи публічний? Цей факт потягне за собою цілий ряд подальших ланцюжків в механізмі правового регулювання.

Виявляючи різницю між приватним і публічним правом, О. Йоффе свого часу зазначав, що в цьому питанні одні вчені “переносять центр ваги на характер цілей і інтересів, що захищаються, другі — на метод регулювання, а треті — намагаються поєднати обидва критерії, доки історичні умови не примусили цілу низку авторів поставити питання про непотрібність цього поділу взагалі” [5, с. 204], хоча “у видозмінній формі воно продовжує діяти і в наші дні, залишаючись для цієї доктрини такою же загадкою сфінкса, як і багато віків тому” [5, с. 231]. Цей вислів є актуальним і справедливим і для нашого часу. Сучасна юридична наука повернулася до цієї проблеми, яка активно розроблялася в дореволюційні часи, і знову шукає відповідь на питання вікової давнини. Іноді це наводить на роздуми, що кожний вчений, який займається питаннями теорії права, вважає своїм обов'язком розібратися і видати власну позицію стосовно поділу права на приватне і публічне. І в цьому є певний сенс. Адже з'ясування критеріїв такого поділу має наукову цінність і практичне значення для відпрацювання належного механізму правового регулювання, конструювання ефективними правовими режимами, правильного тлумачення і застосування конкретних юридичних конструкцій. В певному сенсі таке “протиставлення” публічних і приватних прав буде сприяти посиленню охорони приватних інтересів в різних сферах людської діяльності і пошуків підходів до встановлення їх адекватних меж і балансу із публічними інтересами. Хоча існує й інша позиція, озвучена В. Субочевим, що “поділ права на приватне і публічне вельми умовний. Це найменш очевидний і найбільш дискусійний із всіх критеріїв поділу права, значимість якого штучно гіпертрофується часто для “красного слівця”,

пафосних суджень про недоторканність приватного життя і стратегічного характеру публічних інтересів” [2, с. 267].

При дослідженні теорії системи права, стикаємося з тим фактом, що систему права необхідно розглядати за вертикаллю і за горизонталлю. Це структура різнорівнева і неоднорідна. І варто підтримати думку, що “приватне і публічне право — дві основні сфери, що розташовані за горизонталлю” [6, с. 25], які є двома складовими єдиного цілого та існують об’єктивно, оскільки поділ на приватне і публічне в жодному разі не пов’язаний із волею або устремлінням конкретної особи [7, с. 10]. Існує й така позиція, що “поняття “приватне” і “публічне” право не є поняттями позитивного права, яких могло не бути в позитивному правопорядку. Логічно вони передують правовому досвіду” [8, с. 12]. Більш того, в юридичній літературі достатньо поширеними є ідеї принципового заперечення доцільності і обґрунтованості поділу права на приватне і публічне. Їх можна узагальнити до таких положень. По-перше, дуже важко знайти правильний, загальнозначимий, чіткий і системно вивіреним критерій розмежування приватного і публічного права, у зв’язку із чим “сам поділ права на приватне і публічне втрачає ... значення основного теоретичного розподілу права, що має під собою принципову основу” [9, с. 112]. По-друге, в основі розмежування знаходяться не принципи, а суто практичні критерії, тому “всі спроби знайти принципове обґрунтування цієї різниці мають зазнавати крах” [10, с. 122].

Загальновідомо, що засади приватного права були створені за часів римського права. Хоча давньоримський юрист Ульпіан і запропонував розглядати інтерес в якості критерію розподілу приватного і публічного права (*publicum jus est, quod ad statum rei Romanae spectat, privatum, quod ad singulorum utilitatem pertinet* (D. 1.1.1.2): в дослівному перекладі — публічним правом є те, що відноситься до користі держави, а приватне — яке відноситься до користі окремих осіб), римське право пишеться створенням саме приватного права. Історія ж публічного права починається з Великої буржуазної революції у Франції. Саме в цей час відносини між громадянами і владою отримали законодавче і логічно-доктринальне обґрунтування [7, с. 14].

У Новий час теоретичним питанням поділу права на приватне і публічне зайнявся І. Кант, який писав, що основним розподілом права має бути “розподіл на природне право і громадянське; перше з них носить назву приватне право, друге — публічне ..., оскільки природному стану протилежний ... громадянський: в природному стані суспільство може існувати, але тільки не громадянське (таке, що гарантує моє і твоє шляхом публічних законів); тому право в природному стані і називається приватним” [11, с. 295].

Визначаючи публічне право, І. Петерський вказував на покладення в основу поділ змісту норми — різницю в охоронюваних законом інтересах і зазначав, що “під публічним правом слід розуміти ті норми, які безпосередньо охороняють інтереси держави і визначають правовий стан держави і її органів” [12, с. 76]. Ю. Гамбаров, не зважаючи на те, що він був учнем Р. Ієринга, схилився до виділення в якості критерію поділу права на приватне і публічне засобів захисту прав і стан волі суб’єктів правовідносин. В той час тривала і жвава закордонна дискусія стосовно критеріїв розділу права на приватне і публічне. А. Тон вважав, що оскільки суспільство складається з окремих осіб, і воно не є чимось від них відмінним, то всі правові норми встановлені в інтересах окремих осіб без розрізнення сфери приватного і публічного. Інтереси кожної особи мають суспільне значення. Але, якщо суб’єкт сам захищає своє право, то в цьому випадку слід говорити про приватне право, якщо ж інтерес хоча і приватної особи, може бути реалізований тільки за допомогою держави (наприклад, має місце правозастосування), — це сфера публічного права [7, с. 16]. Судовий захист порушеного права в приватному праві і приватних

правовідносинах здійснюється на вимогу самої заінтересованої особи — носія інтересу. Захист публічного інтересу здійснюється за ініціативою державних органів або посадових осіб. К. Савіньї виділяв ціле для розмежування приватного і публічного права: “в сфері публічного права ціле є ціллю, а окрема людина займає другорядне положення. Навпаки, в приватному праві окрема людина є ціллю, а ціле (держава) — засобом” [13, с. 168]. Р. Ієринг вказував, що кожний окремий інститут може мати своєю ціллю то окрему особу, то суспільство, то державу. І різниця за цілями не може бути прийнята як критерій розмежування права на приватне і публічне, оскільки сама система передбачає класифікацію інститутів, а не тих форм, які може послідовно приймати той або інший інститут [7, с. 17]. Р. Ієринг послідовно відстоював інтерес в якості основного змісту, духу, навантаження права, а, отже, і критерію виділення в ньому приватного і публічного.

Закінчити огляд позицій дореволюційних вчених було б доречним думкою С. Муромцева про те, що в широкому сенсі будь-яке приватне право є публічним, а публічне право — приватним [14, с. 30]. Тим самим, він залишив питання відкритим для нащадків — наших сучасників.

Прихильники Ульпініанівського поділу права на приватне і публічне за критерієм інтересу залишаються і в сьгоднішній науці. Так, О. Курбатов пропонує враховувати інтерес в способі правового регулювання і визначає приватне право як “сукупність норм, що регулюють суспільні відносини (діяльність), в яких реалізується приватний інтерес або виникає необхідність його охорони”, а публічне право — як “сукупність норм, що регулюють суспільні відносини (діяльність), в яких реалізується публічний інтерес або виникає необхідність його охорони” [15, с. 92]. Сутність інтересу називає визначальним критерієм для розмежування приватного та публічного права і М. Першина [16, с. 107]. І. Першина також застосовує категорію інтересу для визначення поняття публічного права: “публічне право створюється властивістю єдиного суб’єкта — держави: виявляти, нормативно-юридично закріплювати і охороняти інтереси суспільства в цілому, тобто публічні інтереси. Для їхнього забезпечення вона володіє засобами примусу” [17, с. 92].

На думку Ю. Сорокіної, різниця між приватним і публічним правом полягає в самому дусі права, закладена в його ідеї. “Ця ідея містить вимогу справедливості, проте зміст справедливості стосовно різних груп суб’єктів різноманітний. Справедливість у відносинах між рівними суб’єктами відбивається в приватному праві, а у відносинах між владою і підлеглими — в публічному праві. Отже, наявність приватного і публічного права означає відповідність цих частин характеру об’єкта, що регулюється, і тому є відбиттям справедливості в праві” [7, с. 11]. Публічним правом вона називає матерію, що тісно пов’язана з політичним режимом і національними управлінськими структурами [7, с. 14].

Є. Харитонов визначає приватне право як “сукупність правил і норм, що стосуються визначення статусу і захисту інтересів окремих осіб, котрі не є фігурантами держави, не знаходяться у взаєминах влади і підпорядкування одне щодо одного, рівноправно і вільно встановлюють собі права і обов’язки у відносинах, що виникають з їх ініціативи” [18, с. 120]. В той же час він посилається на позицію, що публічне право визначають як “сукупність правових норм, що складають особливу функціонально-структурну систему, яка з метою врегулювання та захисту публічних інтересів імперативно регламентує відносини за участю держави, а також між суб’єктами, що є фігурантами держави або знаходяться у взаєминах влади та підпорядкування” [19, с. 122].

Для нас ближче точка зору про конгломерат публічних і приватних засад в єдиній системі права, коли будь-який аналіз, пов’язаний з особливостями приватних або публічних правовідносин варто проводити в єдності і порівнянні досліджуваних

сфер. Доречним є твердження В. Субочева про те, що в деяких ситуаціях публічні засади можуть бути масштабом приватних, а “особисті інтереси можна відносити до публічних і публічні трактувати як особисті” [2, с. 17]. Про це говорить і Т. Сафронова, коли акцентує увагу на тому, що, з одного боку, саме здійснення законодавчого регулювання вносить в приватні відносини момент публічності, а з точки зору прибічників нормативістського розуміння права, перетворює їх на правовідносини, і, з другого боку, — захищаючи суспільні інтереси, публічне право опосередковано гарантує права окремих особистостей, сумованим відбиттям яких є категорії “суспільний порядок”, “правопорядок” тощо [20, с. 134]. І ця позиція перекликається з відтвореною нами раніше позицією С. Муромцева про те, що публічне є приватним, а приватне — публічним.

Приватне і публічне існує, проте в певній мірі це є “не більш, ніж модуль дослідження, який пропонує для цілей аналізу вивчення своєрідних суспільних “ідеальних систем”. Саме тому приватне і публічне право — ідеальні (теоретизовані) зрізи сукупності правових норм, що регулюють “ідеальні суспільні системи” у вигляді заздалегідь спрогнозованого різновиду відносин” [2, с. 269].

І серед сучасних вчених все частіше звучать думки, що межі між приватним і публічним правом настільки тонкі, що робити формулювання, твердження і надавати їх поняття дуже важко, а часом і хибно. Складається враження, що всі відчувають підґрунтя приватного і публічного, але не бачать чітких меж між приватним і публічним правом, “сфери їх аморфні, а кордони розмиті” [7, с. 12].

Таким чином, одні вчені пропонують певні критерії розподілу права на приватне і публічне, інші — вважають питання про критерії розмежування приватного і публічного права не здатним до розв’язання, треті — взагалі виступають проти необхідності такого теоретичного обґрунтування. Варто відмітити, що межа між приватним і публічним правом дуже і дуже рухлива. “Для лібералізму приватне право — серце права, а публічне право — лише необхідна захисна огорожа, яка встановлена перед приватним правом, і, перш за все, перед приватною власністю. Таким чином, лібералізм розчиняє публічне право в приватному” [8, с. 142]. У тоталітарних державах — навпаки: основним і домінуючим є публічне право. А з другого боку, для різних історичних епох характерні різні розуміння того, що відносити до приватного права, а що — до публічного. І те, що “в одну епоху регулювалось на засадах юридичної децентралізації, відносилось до сфери приватного права, в інші епоху перебудовувалося за типом юридичної централізації і, таким чином, переходило в сферу публічного права, і навпаки” [21, с. 40].

Безсумнівним є той факт, що норми публічного права є обов’язковими для виконання, їх неможливо змінити чи відмінити інакше, як за чітко встановленою законом процедурою, а норми приватного права особи можуть реалізовувати за власною ініціативою. Важливим є прояв волі суб’єктів правовідносин, який визначає в кінцевому результаті метод правового регулювання. Принциповими є і юридичні засоби захисту порушених прав, але вони вже є наслідком запуску в дію конкретних публічних або приватних норм. І зовсім не випадково категорії “приватний інтерес” і “публічний інтерес” є традиційним елементом у визначенні дефініцій приватного і публічного права. І в будь-якому разі за приватним і публічним правом стоять інтереси. Якщо в питанні про поділ права на приватне і публічне крапку поставити неможливо і воно залишається відкритим, то поділ інтересів на публічні і приватні не викликає дискусії і є одностайно прийнятим в науковій літературі.

Список використаних джерел

1. *Малько, А. В.* Законные интересы как правовая категория [Текст] / А. В. Малько, В. В. Субочев. — СПб. : Юридический центр Пресс, 2004. — 359 с.
2. *Субочев, В. В.* Теория законных интересов [Текст] : дисс. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Субочев Виталий Викторович; [Тамбов. гос. ун-тет]. — Тамбов, 2009. — 490 л.
3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини першої статті 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес) від 01.12.2004 р. № 18-рп/2004 [Текст] // ОВУ. — 2004. — № 50 (31.12.2004). — Стор. 67. — Ст. 3288.
4. *Тихомиров, Ю. А.* Интерес в публичном и частном праве: согласование и противоборство [Текст] / Ю. А. Тихомиров // Интерес в публичном и частном праве : [сб. ст.]. — М. : ГУ-ВШЭ, 2002. — С. 4–11.
5. *Иоффе, О. С.* Цивилистическая доктрина промышленного капитализма [Текст] / О. С. Иоффе // Избранные труды по гражданскому праву: Из истории цивилистической мысли. Гражданское правоотношение. Критика теории “хозяйственного права”. — М. : Статут, 2000. — 537 с.
6. *Радько, Т. Н.* Система права : лекции [Текст] / Т. Н. Радько. — М. : Российская академия адвокатуры, 2002. — 350 с.
7. *Сорокина, Ю. В.* Частное и публичное право как явление правового дуализма [Текст] / Ю. В. Сорокина // Проблемы взаимодействия отраслей частного права : материалы международной научно-методической конференции “Проблемы взаимодействия отраслей частного права: доктрина и методика преподавания” ; г. Воронеж, 3–4 марта 2006 г. — Воронеж : Изд-во Воронежского государственного ун-та, 2006. — С. 9–22.
8. *Радбрух, Г.* Философия права [Текст] / Г. Радбрух. — М. : Международные отношения, 2004. — 712 с.
9. *Черепяхин, Б. Б.* К вопросу о частном и публичном праве [Текст] / Б. Б. Черепяхин // Труды по гражданскому праву. — М. : Статут, 2001. — 480 с.
10. *Гримм, Д. Д.* Лекции по догме римского права [Текст] / Д. Д. Гримм. — М. : Зерцало, 2003. — 225 с.
11. *Кант, И.* Метафизика нравов [Текст] / И. Кант // Кант И. Основы метафизики нравственности. Критика практического разума. Метафизика нравов. — СПб. : Наука, 1995. — 678 с.
12. История политических и правовых учений [Текст] : [учебн.] / под ред. О. Э. Лейста. — М. : Зерцало, 2000. — 568 с.
13. *Коркунов, Н. М.* Лекции по общей теории права [Текст] / Н. М. Коркунов. — М. : Изд. юрид. кн. магазина Н. К. Мартынова, 1914. — Кн. 2. Объективная и субъективная сторона права. — 364 с.
14. *Муромцев, С. А.* Римское гражданское право (1883) [Текст] / С. А. Муромцев. — М. : Зерцало, 2003. — 260 с.
15. *Курбатов, А. Я.* Сочетание частных и публичных интересов при правовом регулировании предпринимательской деятельности [Текст] / А. Я. Курбатов. — М. : Юринфор, 2001. — 212 с.
16. *Першин, М. В.* Частно-правовой интерес: понятие, правообразование, реализация [Текст] : дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Першин Михаил Викторович; Нижегородская академия МВД РФ. — Н. Новгород, 2004. — 200 л.
17. *Першина, И. В.* Частное и публичное в праве: уровни и законодательные критерии разграничения [Текст] / И. В. Першина // Законодательная техника современной России: состояние, проблемы совершенствования. — Н. Новгород : Изд-во НА МВД РФ, 2001. — Т. 1. — С. 90–97.
18. *Харитонов, Є. О.* Нариси теорії цивілістики (поняття та концепти) [Текст] : [монограф.] / Є. О. Харитонов. — Одеса : Фенікс, 2008. — 464 с.
19. *Харитонов, О. І.* Адміністративно-правові відносини (проблеми теорії) [Текст] : [монограф.] / О. І. Харитонов. — Одеса : Юридична література, 2004. — 620 с.
20. *Сафронова, Т. Н.* Значение публичных начал в моделировании системы и содержания субъективных вещных прав [Текст] / Т. Н. Сафронова // Проблемы взаимодействия отраслей частного права : материалы международной научно-методической конференции “Проблемы взаимодействия отраслей частного права: доктрина и методика преподавания” ; г. Воронеж, 3–4 марта 2006 г. — Воронеж : Изд-во Воронежского государственного ун-та, 2006. — С. 133–141.

21. Покровский, И. А. Основные проблемы гражданского права [Текст] / И. А. Покровский. — М. : Статут, 1998. — 355 с.

*Рекомендовано до друку кафедрою цивільно-правових дисциплін
Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна
(протокол № 9 від 17 травня 2011 року)*

Надійшла до редакції 31.07.2011

Венедиктова И. В. Роль интереса в делении права на частное и публичное

Рассмотрена юридическая категория “интерес” в качестве критерия разделения права на частное и публичное. Прослежена гносеология научных взглядов относительно этого вопроса. Сделаны выводы относительно соотношения парных понятий “частное и публичное право” и “частный и публичный интерес”.

Ключевые слова: охраняемый законом интерес, частное право, публичное право, частный интерес, публичный интерес.

Venediktova, I. V. The Role of Interest in the Division of Law into Private and Public

The article is devoted to the legal category “interest” as a criterion of division law system on private law and public law. Traced the gnoseology of scientific points of view in this field. Made the conclusions about pair notion “private and public law” and “private and public interest”.

Key words: interest protected by law, private law, public law, private interest, public interest.

